

ЧИСТА ПРАВДА

**Як впровадити в
закладах охорони
здоров'я програму
“Чиста лікарня
14 безпечна для пацієнта”**

**7 фактів про антисептики,
яких ви можете
16 не знати**

**Як впровадити в
закладах охорони
здоров'я програму
“Чиста лікарня
18 безпечна для пацієнта”**

**Осінній
медичний
19 гороскоп**

Асоціація «Служба організації
інфекційного контролю»
ASSOCIATION «SERVICE OF THE
ORGANIZATION OF INFECTION CONTROL»

Дорогі колеги!

Ви тримаєте в руках осінній випуск «Чистої правди» і точно зауважите, як стрімко розростається наша медична спільнота, яка приєднується до програми SOIK. Ми радіємо усім учасникам, які отримують відзнаки - «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». А нас стає все більше та більше.

Що це означає? Це свідчення високого рівня відповідальності та готовності виводити свої медичні заклади на новий рівень відповідності вимогам дотримання інфекційного контролю та санітарно-гігієнічного режиму. А ще – готовність колег по цеху до прозорості у своїй роботі, що дуже важливо.

Щорічно, в перший понеділок жовтня світова спільнота відзначає Міжнародний день лікаря. В цьому році це свято припадає на 5 жовтня. Щиро вітаю всіх наших лікарів та колег з професійним святом. Кожен з нас - справжній майстер своєї справи із великим серцем та такою ж відповідальністю. І, щоразу, медичні професійні свята нагадують нам про це. Тож пам'ятаймо, що у наших руках найцінніше у світі – здоров'я та життя наших пацієнтів.

**З повагою,
президент Асоціації
«Служба організації інфекційного контролю»
Олег Ковальський**

ДЕЗІНФЕКЦІЯ МОЖЕ СТАТИ БЕЗПЕЧНІШОЮ ЗАВДЯКИ УЛЬТРАФІОЛЕТОВОМУ СВІТЛУ

Науковці продовжують приємно дивувати, знаходячи все нові способи боротися з інфекціями

Застосування ультрафіолетового світла C (UVC) до звичайних дезінфікуючих засобів може зробити їх безпечнішими у використанні. Крім того, світло допоможе їм краще боротися з COVID-19. Про це свідчать результати дослідження науковців з Університету Ватерлоо в Онтаріо, Канада.

Хлорид бензалконію (БАК) - це один із найпоширеніших діючих інгредієнтів у багатьох дезінфікуючих засобах. Ця ре-

човина - токсична, тому її не можна використовувати у великих кількостях. Однак для захисту від вірусів та бактерій необхідні високі концентрації БАК у засобах дезінфекції.

«Наші дослідження показують, що процедура дезінфекції з використанням БАК з подальшим ультрафіолетовим випромінюванням може мінімізувати шкідливий вплив залишків хлорид бензалконію на людину та навколишнє середовище», - сказав Девід Макканна з Департаменту оптики та зору Ватерлоо.

Під час дослідження науковці піддавали розчин БАК ультрафіолетовим лампам, а потім застосовували цей розчин на культивованих клітинах роگیвки людини. Через 5 хвилин вони проаналізували клітини на метаболічну активність і життєздатність. Результати показали, що UVC нейтралізували розчин БАК і не зашкодили клітинам.

ПАНДЕМІЯ COVID-19, МОЖЛИВО, ДОПОМОГЛА ЗМЕНШИТИ ПРИЗНАЧЕННЯ АНТИБІОТИКІВ

Протягом допандемічного зимового вірусного сезону антибіотики призначали частіше, ніж під час цього ж періоду пандемії. Про це свідчить дослідження науковців Університету штату Вісконсін.

Перед початком пандемії пацієнтам, які мали респіраторні симптоми, зазвичай призначали антибіотики, проте ці показники швидко зменшувались. На низькому рівні вони залишились і під час пандемії коронавірусу.

«Один зі способів інтерпретувати дослідження - зробити висновок про те, наскільки неадекватне вживання антибіотиків спостерігалось проти респіраторних вірусів у допандемічний період», - каже Олександр Лепак, один із дослідників. - «Зараз ми можемо прослідкувати, що під час масових сплесків COVID-19, особливо восени між жовтнем і груднем, у більшості випадків антибіотики пацієнтам не призначали».

Дослідники порівняли кількість рецептів антибіотиків, які виписують у більш ніж 80 амбулаторних клініках UW Health, із 7 мільйонами амбулаторних зустрічей щороку в допандемічний період (липень 2018 - лютий 2020) та в період пандемії (квітень 2020 -

Дослідники порівняли кількість рецептів антибіотиків, які виписують у більш ніж 80 амбулаторних клініках

лютий 2021).

Щомісячний рецепт антибіотиків при інфекціях дихальних шляхів впав на 79% - з 10,5 до 2,2 рецепта на 1000 прийомів пацієнтів.

Гіпотеза науковців така: якщо надавати більш комплексне респіраторне вірусне тестування,

яке буде доступним та своєчасним для амбулаторних лікарів, можна буде значно обмежити призначення антибіотиків для пацієнтів, які хворіють на респіраторні віруси.

НА СТОРОЖІ ІНФЕКЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ

Володимир Волинський. Володимир-Волинський центр первинної медичної допомоги (Володимир-Волинські Амбулаторії загальної практики — сімейної медицини №1 та №2 отримали статус “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”. Дякуємо за підтримку спільних пріоритетних завдань!

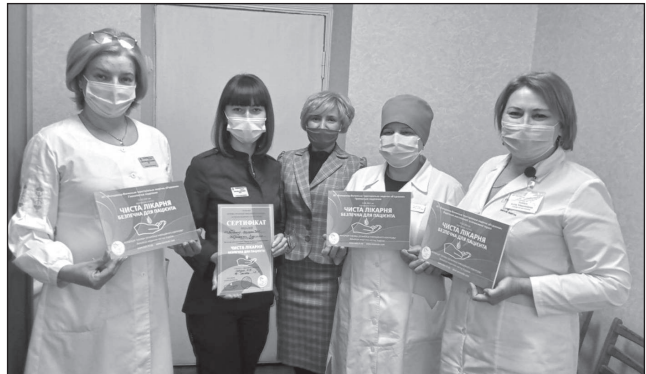

Нововолинськ. Статус “Чиста лікарня безпечна для пацієнта” отримав Комунальне некомерційне підприємство “Нововолинський центр первинної медико-санітарної допомоги Нововолинської міської ради, а саме Амбулаторії №1,2,3,4. Амбулаторія загальної практики — сімейної медицини смт. Благодатне.

Співпраця Асоціації «СОІК» із медичними закладами та спільнотами триває і нас стає все більше. Ми продовжуємо зростати і суттєво збільшувати кількість медичних закладів, які доєдналися до нас.

Традиційно підготували підбірку нових учасників проектів, яких раді вітати у спільній важливій справі.

Статус “Чиста лікарня безпечна для пацієнта” отримало відділення КП Володимир Волинського ТМО а саме: приймальне відділення, гінекологічне відділення, відділення анестезіології та інтенсивної терапії, відділення амбулаторного гемодіалізу. Вдячні вам за взаєморозуміння і бажання стати кращими!

Горохів. Вітаємо із дорученням до програми Горохівський центр первинної медичної допомоги. Зокрема, Горохівську, Журавниківську та Лобачівську амбулаторію загальної практики-сімейної медицини

Луцьк. Не можемо оминати увагою нове досягнення Комунального Підприємства “Луцька міська клінічна лікарня” - як отримання статусу “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”. Дякуємо за кваліфікований кадровий потенціал та значні зусилля персоналу, які були зроблені в напрямку покращення та удосконалення системи гігієни.

ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ

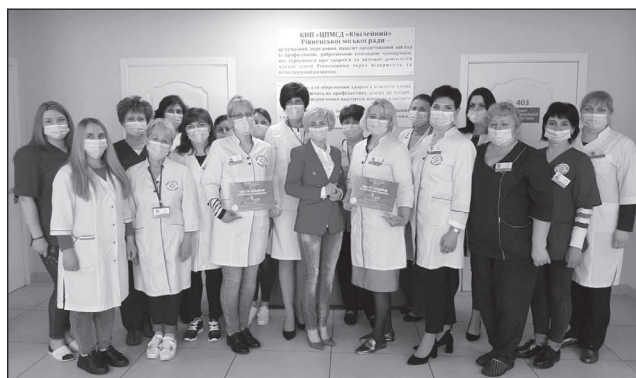
“Клініка алергії та кашлю” отримала відзнаку “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”. Згідно умов статусу заклад оснащений дозуючими системами, засобами для гігієни рук, для дезінфекції поверхонь, обладнанням для прибирання, професійними ємностями тощо. Дякуємо за створення безпечного середовища для пацієнтів та медичних працівників.

Ковель. Асоціація СОІК вітає Пологовий будинок Ковельського МТМО з отриманням статусу “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”- що є підтвердженням дотримання вимог санітарно-гігієнічного режиму закладу та високих професійних якостей медичних працівників. Дякуємо за проведену прогресивну роботу!

РІВНЕНЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Рівне. КНП “Центр первинної медико-санітарної допомоги “Ювілейний” Рівненської міської ради, а саме Амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 1 та №2. Бажаємо щоб Ваша праця була корисною і приємною, а всі починання завершувалися успіхом і давали гарні результати. Дякуємо за потужну роботу!

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Житомир. Медичний центр «HEALING» отримав відзнаку «Чиста лікарня». Це перший приватний заклад у Житомирській області що долучився до нашої програми. Вітаємо!

Ще одне відділення КНП «Обласна клінічна лікарня ім. О.Гербачевського» Житомирської обласної ради долучилося до програми «Чиста лікарня». Це - відділення нефрології з ліжками інтенсивної терапії.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

Дніпро. Стоматологія Amel Dental Clinic 21 липня отримала дві відзнаки чистоти і безпеки для Amel dental Smart та Amel dental Kids. Новітнє обладнання, високоточні digital-технології і кращі досягнення сучасної світової медицини дозволили створити абсолютно новий, безпрецедентний рівень безболісності, безпеки і комфорту для пацієнтів.

Клініка «Garvis» - це багатопрофільний медичний центр, у якому надається хірургічна допомога з багатьох напрямків. Основними пріоритетами клініки є застосування в роботі найефективніших медичних технологій і обладнання, надання пацієнтам послуг європейської якості. В рамках програми «Чиста лікарня» було проведено повторну перевірку і заклад отримав сертифікат, що вказує про чітко налагоджену систему гігієни.

Medical Plaza - багатопрофільний медичний і діагностичний центр зі штатом 200 співробітників, серед яких лікарі більше 40 спеціальностей. Тут можуть запропонувати те, що часто не можуть кращі приватні клініки в Дніпрі: Medical Plaza проводить комплексні програми лікування онкологічних, неврологічних, серцево-судинних і аутоімунних захворювань, патологій, які потребують невідкладного хірургічного втручання.

М. КИЇВ

Центр клінічної офтальмології долучився до програми «Чиста лікарня». Це спеціалізований офтальмологічний центр, який володіє унікальними для України можливостями у вирішенні проблем зору. Прогресивна офтальмологічна клініка нового покоління, де проводяться усі види діагностики та лікування хвороб очей: мікрохірургія, лазерні та терапевтичні процедури.

Київський міський пологовий будинок № 2 - один з кращих пологових будинків столиці, який дорожить своєю репутацією і в якому панує атмосфера великої родини. Адже кожен полог - це справжній творчий процес команди однодумців! Заклад поповнив свої відзнаки «Чистоти і безпеки».

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

Тячів. КНП “Тячівська районна лікарня” Тячівської міської ради взяла участь у програмі «Чиста лікарня безпечна для пацієнта»! Це неабияке досягнення, адже заклад першим з-поміж усіх районних лікарень Закарпаття отримав таке високе визнання. До програми долучилося відразу 2 відділення - відділення екстреної медичної допомоги і відділення анестезіології та інтенсивної терапії, які тепер можна назвати зразковими.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Кременчук. Ще одна клініка показала на власному прикладі важливість і необхідність дотримання всіх правил і санітарно-гігієнічних норм в наданні кваліфікованої, якісної і безпечної допомоги. Команда Boichuk Clinic отримала відзнаку “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”.

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

Кропивницький. У КНП «Міський пологовий будинок з функціями перинатального центру II рівня» три відділення долучилися до всеукраїнського проєкту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». А саме: відділення інтенсивної терапії новонароджених, відділення постнатальної реабілітації та II етап виходжування новонароджених та приймальне відділення. Сьогодні всі відділення пологового будинку мають дану відзнаку, і це перший та єдиний заклад в місті та області, який має загальну відзнаку на весь заклад.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Івано-Франківськ. Медичний центр «ФРАНКОМЕД» – прогресивна клініка сучасної медицини в Івано-Франківську, яка надає послуги діагностики та лікування захворювань як терапевтичного, так і хірургічного профілю. Щиро вітаємо з отриманням відзнаки «Чиста лікарня безпечна для пацієнта»!

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Чернігів. КНП «Чернігівська міська лікарня №2» Чернігівської міської ради відділення екстреної медичної допомоги отримало відзнаку «Чиста лікарня». Вітаємо!

Комунальне некомерційне підприємство «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Чернігівської області ради отримало відзнаку «Чиста лікарня». Основним завданням служби екстреної медичної допомоги є постійна готовність до надання екстреної медичної допомоги, оперативне та цілодобове реагування на виклики екстреної медичної допомоги.

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Львів. Вітаємо у програмі «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» команду МЦ «Клініка Люкс Зір», яка долучилася до нас навесні.

Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» вручено приватній Лікарні «ЕКСПЕРТ». Це це нова високоспеціалізована клініка, яка надає комплексні медичні послуги із забезпеченням сучасного та якісного медичного сервісу у центрі Львова, де впроваджено нові стандарти лікування та обслуговування пацієнтів, в основі яких бездоганний сервіс та безпека.

Структурний підрозділ №4 Мережі «Медичних центрів Святої Параскеви» Львова пройшов сертифікацію програми «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» із врученням відзнаки. Налагоджена система професійного прибирання, медичний персонал досконало володіє технікою гігієнічної обробки рук, вимогами щодо поводження з медичними відходами.

Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» вручено у двох відділеннях КНП 5-ї міської клінічної лікарні Львова – неврологічне відділення з медичною реабілітацією та відділення нефрології та діалізу. У відділеннях, на високому рівні дотримуються вимог інфекційного контролю і налагоджена система професійного прибирання.

Сертифікат проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» отримала Амбулаторія сімейної медицини 1-ої МП Львова. В закладі надається весь спектр поліклінічної допомоги функціонує денний стаціонар та кабінет профілактичних щеплень. Медичні працівники надають консультативну та медичну допомогу пацієнтам з COVID-19.

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» отримав перший підрозділ мережі медичних центрів «Родина» у Львові. В медичному центрі працюють висококваліфіковані лікарі за останніми новинками в області медицини. Налагоджена система професійного прибирання, медичний персонал досконало володіє технікою гігієнічної обробки рук, вимогами щодо поводження з медичними відходами.

Приватному Ендоскопічному кабінету ФОП Дибя А.С. вручено статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Ендоскопічна діагностика шлунково-кишкового тракту дозволяє безпечно досліджувати слизову оболонку травного тракту та виявляти додаткові новоутворення. В кабінеті створені умови для дотримання вимог інфекційного контролю.

Центру нефрології та діалізу Клінічної лікарні швидкої медичної допомоги Львова вручено статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Це одна з найбільших в Україні лікарень за обсягом госпіталізації пацієнтів та єдина лікарня у області. У відділенні налагоджена сучасна система прибирання, медичним персоналом дотримуються вимоги стандартних заходів санітарно-гігієнічного режиму.

Ще один заклад освіти державної форми власності у Львові – школа №67, яка долучилася до проєкту і отримала відзнаку «Чиста школа - здорова дитина». У закладі налагоджена система професійного прибирання, створено безпечні умови для учнів та персоналу школи. Вітаємо з отриманням відзнаки!

Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» вручено у приватному Центрі пластичної хірургії Львівської міської косметологічної лікарні. Косметологічна лікарня існує з 1959 року. В хірургічному відділенні надається висококваліфікована спеціалізована медична допомога по профілактиці і лікуванню вроджених і набутих вад шкіри обличчя і інших ділянок тіла. Медичний персонал пройшов фахову підготовку з питань дотримання вимог інфекційного контролю та інфекційної безпеки.

ДОГЛЯД ЗА ЛЕЖАЧИМИ ПАЦІЄНТАМИ

ЕТАПИ ДОГЛЯДУ:

1. Делікатне очищення шкіри.
2. Профілактика відлежок.
3. Ефективний захист шкіри.
4. Догляд за ротовою порожниною.

ДЛЯ ПОВНОГО МИТТЯ ПАЦІЄНТА НЕОБХІДНО ВИКОРИСТОВУВАТИ НЕ МЕНШЕ 5-ТИ РУКАВИЧОК:

- 1 рукавичка — обличчя
- 1 рукавичка — дві руки
- 1 рукавичка — спина/живіт
- 1 рукавичка — промежина
- 1 рукавичка — дві ноги

ЗНАЧНО ПОЛЕГШИТИ ЦЕЙ ПРОЦЕС ДОПОМОЖЕ СПЕЦІАЛЬНА ШАПОЧКА «ЧИСТОТІЛ» ДЛЯ МИТТЯ ШКІРИ ГОЛОВИ, ЯКА ПРОСОЧЕНА ГІПОАЛЕРГЕННИМ ШАМПУНЕМ ТА КОНДИЦІОНЕРОМ ДЛЯ ВОЛОССЯ.

ОПТИМАЛЬНИМ ЗАСОБОМ ДЛЯ ДЕЗІНФЕКЦІЇ ДІЛЯНОК ШКІРИ, ЯКІ НАЙБІЛЬШ ЧАСТО СХИЛЬНІ ДО УТВОРЕННЯ ПРОЛЕЖНІВ Є РУКАВИЧКА «ЕТАСЕПТ».

- Для обробки пацієнта необхідно використовувати не менше 4-х рукавичок:
- 1 рукавичка — потилиця та область за вухами
  - 1 рукавичка — лопатки та лікті
  - 1 рукавичка — кульки та сідниці
  - 1 рукавичка — стегна та п'яти

ПІСЛЯ ОЧИЩЕННЯ ТІЛА НЕОБХІДНО НАНЕСТИ НА ШКІРУ ПРОФЕСІЙНИЙ КРЕМ «ЛІЗОДЕРМ ПЛЮС», ЯКИЙ АКТИВІЗУЄ ОБМІН РЕЧОВИН В ТКАНИНАХ.

НА ДІЛЯНКИ З НАДТО СУХОЮ ШКІРОЮ (П'ЯТИ ТА СТУПНІ) НАНЕСТИ КРЕМ, ЯКИЙ ЗАХИЩАЄ ЇЇ ВІД ВТРАТИ ВОЛОГИ.

ДЛЯ ЗНИЩЕННЯ МІКРООРГАНІЗМІВ В РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ ДОЦІЛЬНО ВИКОРИСТОВУВАТИ ЗАСІБ «ЕТАСЕПТ» ДЛЯ ПОЛОСКАННЯ В РОЗВЕДЕНОМУ АБО НАТИВНОМУ ВИГЛЯДІ.

- Засіб «Етасепт» ефективно працює для профілактики COVID 19 у медичних працівників, які працюють з такими хворими:
- Має широку антимікробну дію;
  - Виражену протівірусну активність;
  - Миттєвий дезінфікуючий ефект;
  - Місцево стимулює імунну відповідь;
  - Не пошкоджує слизову оболонку.

lysoform.ua 0 800 33 15 02

СЕРВЕТКИ ПАПЕРОВІ

meTouch

Для медичного застосування у закладах охорони здоров'я різного профілю, косметології, побуті. Готові до використання.

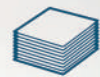
Властивості:

двошарові

серветки білого кольору

без тиснення

Переваги:

мікробіологічно чисті

опромінені ультрафіолетовими променями (УФ)

Склад: 100% целюлоза
Розмір: 19×20 см

Кількість в упаковці: 80 штук
Виробник: Україна

МАСКА АХД З МЕТАЛЕВОЮ ВСТАВКОЮ

Переваги:

- Має 3 захисні шари, які запобігають потраплянню 80% вірусних частинок у рот та ніс.
- Внутрішній шар виготовлений з 100% бавовни, який прекрасно «дихає» не створюючи відчуття вологи на обличчі.
- Гнучка металева вставка забезпечує щільне прилягання маски по формі носа.
- Маска закріплюється на обличчі за допомогою еластичних петель.

Коли ти в масці

Коли ти в масці – навіть у саморобній масці – зазвичай ти отримаєш значно нижчу дозу коронавірусу, ніж коли ти без маски.

І нещодавні експерименти з тваринами з використанням коронавірусу, і близько сотні років досліджень вірусів свідчать про те, що нижче вірусне навантаження означає менш серйозний перебіг хвороби.

Жодна маска не досконала – і носіння маски може не убезпечити від інфікування. Однак маска може змінити те, чи опинишся ти в результаті в реанімації – чи перехворієш так, що навіть не помітиш цього.

Доза вірусу визначає серйозність перебігу хвороби

Як тільки ти вдихаєш будь-який респіраторний вірус, він одразу починає "захоплювати в заручники" будь-які клітини, біля яких опиняється, намагаючись перетворити їх на машини для відтворення самого вірусу. Імунна система, натомість, намагається зупинити цей процес.

Кількість вірусів, які опинилися в організмі – те, що називається вірусною дозою чи вірусним навантаженням – значною мірою визначає серйозність подальшого перебігу хвороби. Це стосується не лише коронавірусу, а й будь-якої хвороби починаючи від знайомого грипу.

Якщо вірусне навантаження дуже високе, навіть імунна система сильного і здорового організму може не впоратися. Поміж тим, як віруси захоплюють значну кількість клітин для власного розмноження, та намаганням імунної системи щосили зупиняти віруси – тіло може зазнати значних ушкоджень, і людина може дуже сильно захворіти.

З іншого боку, якщо початкова доза вірусів, які проникли в організм, низька – імунна система зможе стримати вірус менш радикальними методами. У такому випадку у людини значно менше симптомів, або їх нема взагалі.

Концепція вірусного навантаження та його зв'язку з серйозністю перебігу хвороби існує вже майже століття. Багато досліджень на тваринах показали, що чим більшу дозу вірусів даєш тварині, тим серйозніше вона хворіє. Більше того, в 2015 році дослідники перевірили цю теорію на людях-добровольцях, використовуючи неletalний штам грипу – і результат виявився тим самим. Чим вищою була доза вірусу грипу, який давали добровольцям, тим сильніше вони хворіли.

У липні цього року дослідники опублікували статтю, показуючи зв'язок між дозою вірусу та серйозністю перебігу хвороби конкретно щодо нового коронавірусу. Експерименти робили на хом'яках. Результат знову той самий: чим більша доза коронавірусу – тим сильніше хворіли хом'яки.

Усі ці дослідження та докази свідчать: коли ти таки заражуєшся на SARS-CoV-2 – то чим меншою була доза, що спричинила зараження, тим легше ти перехворієш.

Що ж може зробити людина для зменшення дози вірусу при зіткненні з ним?

Маски зменшують вірусне навантаження

Більшість дослідників інфекційних хвороб і епідеміологів переконані, що коронавірус поширюється насамперед через краплини, які переносяться повітрям і, меншою мірою, через аерозолі (ще дрібніші часточки).

Дослідження показують, що як тканинні, так і синтетичні хірургічні маски при правильному носінні (закривати не тільки рот, але й ніс – ремарка ТЕКСТів з огляду на українські реалії) блокують більшість часточок, які можуть містити в собі SARS-CoV-2. Жодна маска не досконала, однак мета й не полягає в нереалістичному бажанні заблокувати весь вірус. Мета полягає в зменшенні кількості того, що ти вдихнеш. І майже будь-яка маска успішно заблокує певну кількість – чим більшу, тим краще.

Лабораторні дослідження продемонстрували, що якісна тканинна маска та хірургічні маски запобігають потраплянню як мінімум 80% вірусних частинок у рот і ніс. Ці частинки й інші забруднювачі залишаються на волокнах тканини, й тому медики рекомендують, якщо можливо, міняти та прати маску після кожного приходу додому.

Нарешті, остаточний експериментальний доказ того, що маски зменшують вірусну дозу, отримано з іще одного експерименту з хом'яками. Їх поділили на дві групи, одній повітря подавали напряду, а іншій через хірургічну маску, вдягнуту на повітропровід. Хом'яків, заражених коронавірусом, помістили поряд із клітками хом'яків "без масок" і хом'яків "у масках". Повітря з інфікованої клітки подавали в обидві сусідні клітки.

Хом'яки "в масках" із меншою ймовірністю заражувалися на COVID-19. Але навіть коли деякі з хом'яків у клітці, куди повітря подавалося через маску, таки заражувалися – вони частіше хворіли у значно м'якших формах, ніж хом'яки, що заразилися без маски.

Немає сумнівів, що загальне носіння масок сповільнює поширення коронавірусу. Мета будь-якого засобу боротьби з пандемією – сповільнити поширення інфекції та зберегти життя людей.

Носіння масок робить і те, й інше.

☎ 0 800 33 15 02

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Львівська академічна гімназія при Національному університеті «Львівська політехніка», отримала відзнаку «Чиста школа - здорова дитина». Школа забезпечена професійними системами прибирання приміщень, миючими та дезінфікуючими засобами та дезінфекторами для обробки рук, технічний персонал пройшов навчання з техніки обробки рук та прибирання приміщень.

Статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» вручено у приватному МЦ «Педіатрія Андріани Мальської», де надають фахову медичну допомогу дітям від першого дня життя до повноліття. Тут налагоджена сучасна система прибирання, медичний персонал пройшов навчання та тестування з основних питань санітарно-гігієнічного режиму.

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Усі амбулаторії Центру первинної медико-санітарної допомоги №3 Маріуполя пройшли сертифікацію і отримали статус «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». У 2019 році маріупольські амбулаторії №7 і №8 першими на первинці в Донецькій області отримали даний сертифікат. На сьогоднішній день вісім амбулаторій ЦПМСД №3 відповідають європейському рівню чистоти.

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Медичні центри ОН КЛІНІК ХАРКІВ, БРІУТ та ОН КЛІНІК ХАРКІВ ПАЛАЦ СПОРТУ що знаходяться в Харкові увійшли в перелік чистих медичних закладів України. Завдяки плідній праці відбулося вручення статусу «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» трьом центрам.

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

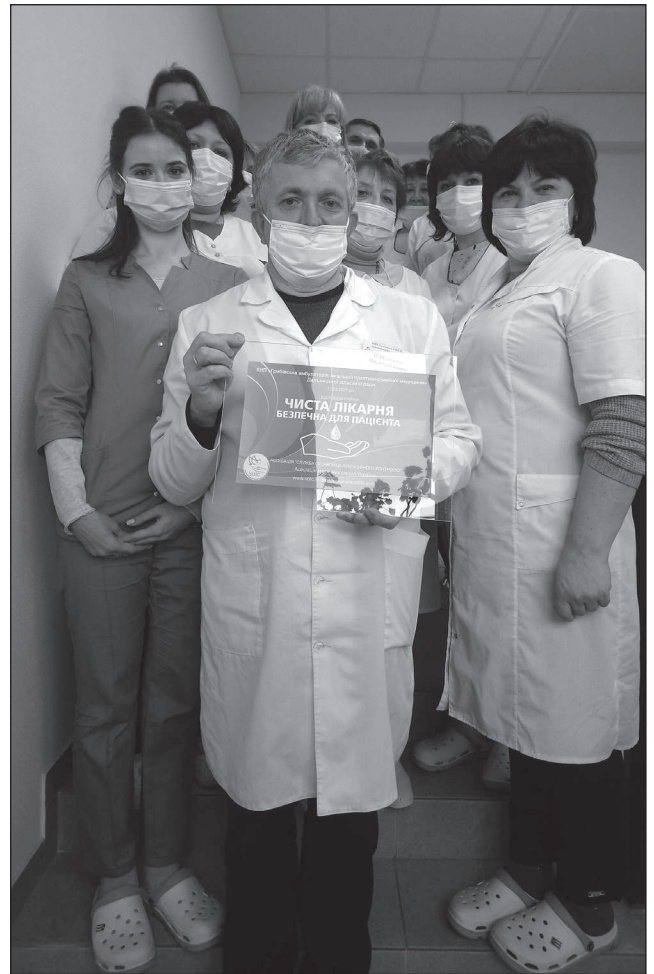
Одеса. До Всеукраїнського проекту «Чиста лікарня, безпечна для пацієнта» долучився КНП Центр первинної медико-санітарної допомоги №10 ОМР. Заклад було засновано у 1932 році, де на той час працювало шість працівників. У 1964 році поліклініка переїхала до нової будівлі, де перебуває по теперішній час. На початку березня центр пройшов аудит від Асоціації "Служба організації інфекційного контролю.

Хлібодарське. КНП «Авангардівська амбулаторія загальної практики - сімейної медицини» з самого початку роботи повністю була оснащена дозуючими системами, сучасною системою прибирання, великою кількістю антисептичних та дезінфікуючих засобів. Завдяки такій організації робочого процесу заклад відразу долучився до Всеукраїнського проекту «Чиста лікарня, безпечна для пацієнта».

Овідіопіль. Овідіопольська лікарня розпочала свою участь у всеукраїнському проекті «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Перше отримало заслужений статус консультативно-діагностичне відділення.

Грибівка. КНП «Грибівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини» долучилась до проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта».

До проекту «Чиста лікарня безпечна для пацієнта» долучилися два заклади охорони здоров'я Одеської області, а саме: Центр первинної медико-санітарної допомоги Куяльницької сільської ради Подільського району та Амбулаторія загальної практики сімейної медицини с. Нестоїта.

ЯК ВПРОВАДИТИ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ПРОГРАМУ “ЧИСТА ЛІКАРНЯ БЕЗПЕЧНА ДЛЯ ПАЦІЄНТА”

Щорічно інфекції, пов'язані із наданням медичної допомоги (ІПНМД), вражають сотні мільйонів людей у всьому світі. Вони призводять до серйозних наслідків: тривала непрацездатність, складні захворювання, довгий час лікування та навіть летальні випадки.

Природа ІПНМД складніша, ніж здавалася довгі роки, тому жодна лікарня світу не може повністю їх позбутися. Але такі інфекції можна контролювати, зважаючи на їхні особливості. Саме для цього і створена про-

грама “Чиста лікарня безпечна для пацієнта”.

Мета Всеукраїнського проекту: забезпечення високого рівня гігієни в лікувальних закладах України, профілактика захворювань, спричинених ІПНМД та запобігання їхнього поширення, економія коштів закладів охорони здоров'я. **Разом зі статусом “Чиста лікарня безпечна для пацієнта” медичний заклад виходить на новий рівень гігієнічної підготовки працівників та отримуює:**

- чітко налагоджену систему гігієни;
- практично та теоретично підго-

товлений персонал;

- престиж та публічне схвалення;

- високий рівень довіри до лікарів.

Щоб запобігти поширенню внутрішньолікарняних інфекцій, програму рекомендують впроваджувати у закладах охорони здоров'я будь-якого типу. А саме в денних стаціонарах чи інших профільних діагностичних лабораторіях.

Гігієнічна модель лікувального закладу

Зважаючи на всі фактори, які впливають на поширення і роз-

виток інфекцій, та на ризики, які вони спричиняють для пацієнтів і медичних працівників, можемо сформулювати таку гігієнічну модель для закладів охорони здоров'я:

1. *Створення комісії інфекційного контролю в медичних закладах.* Вона розробляє програми проведення профілактичних заходів, оцінює доцільність їхнього фінансування, аналізує результати діяльності та вносить корективи у програми. Крім того, комісія підтримує взаємозв'язок з адміністрацією стаціонару та усіма службами. Особи, які беруть участь у здійсненні інфекційного контролю, мають бути у кожному лікарняному підрозділі.

2. *Система обробки рук персоналу.* Лікувальні заклади мають бути облаштовані системою гігієни, яка запобігає розповсюдженню інфекцій серед пацієнтів, відвідувачів та персоналу. Лікарні в повному обсязі забезпечують антисептичними, миючими засобами та целюлозними рушниками.

3. *Репроцесинг виробів медичного призначення.* Це забезпечення робочого місця, яке відповідає вимогам роботи з дезінфікуючими засобами; призначення особи, яка пройшла інструктаж щодо використання засобів дезінфекції; наявність обладнання для дезінфекції та стерилізації медичних інструментів.

4. *Заходи щодо поводження з лікарняною білизною.* Її мають сортувати і транспортувати у спеціальних мішках та контейнерах, а прати і дезінфікувати - за допомогою сучасних технологій. Також у медичних закладах мають бути зони для

чистої та брудної білизни і відділення, в яких проводять хірургічні маніпуляції наболами стерильної одноразової білизни.

5. *Система прибирання в приміщеннях лікувальних закладів.* Це сучасна 2-х відерна система або система попередньо замочених мопів. У ЗОЗ мають дотримуватися правил проведення дезінфекції поверхонь лікувальної установи та чітко виконувати норми прибирання.

6. *Система поводження з медичними відходами.* Це збирання, сортування, маркування, утилізація (якщо можливо), захоплення (для відходів категорії А) та дезінфекція відходів. А також транспортування і перенесення відходів у корпусні/міжкорпусні контейнери в межах закладу; застосування професійних контейнерів для їхнього збору. Голки та шприци потрібно знищувати за допомогою електричного утилізатора.

7. *Контроль якості роботи медичного персоналу.* Його проводять члени комісії інфекційного контролю, заступники головного лікаря з медсестринства, головні та старші медсестри.

– Контроль дотримання техніки обробки рук медичного персоналу: візуальний, бактеріологічний, хімічний методи та ведення картки якості обробки рук.

– Контроль якості репроцесингу: візуальний, бактеріологічний, хімічний методи.

– Контроль якості прибирання та дезінфекції: візуальний, бактеріологічний, хімічний методи та метод фізичного контролю.

8. *Науково-практичне навчання та*

тренінги. Медичний персонал обов'язково має пройти курси та лекції про налагодження санітарно-епідеміологічного режиму. Ще один етап для кращого засвоєння інформації - тестування та проведення інтерактивних ігор.

Щоб приєднатися до програми "Чиста лікарня безпечна для пацієнта", фахівець Асоціації "Служба організації інфекційного контролю" має заповнити бланк первинного огляду відділення. У документі він вказує зауваження та рекомендації щодо оснащення медичного закладу. Підписати бланк, окрім фахівця "COIK", мають завідуючий медичним закладом і головна/старша медсестра відділення.

Ще один документ для підпису - акт проведення аудиту у відділенні. Він підтверджує, чи це відділення готове для отримання статусу "Чиста лікарня безпечна для пацієнта". Після цього відділення лікувального закладу оснащують всіма матеріалами та дезінфікуючими засобами, необхідними для кожного кабінету і палати.

За адміністрацією лікувальної установи Асоціація «COIK» проводить гігієнічний аудит, складає протокол та надає закладу охорони здоров'я свідоцтво про сертифікацію. Це таблиця та відзнака про те, що підрозділ успішно виконав умови програми «Чиста лікарня безпечна для пацієнта». Якщо відділення або лікувальний заклад отримують свідоцтво про сертифікацію, їх внесуть до Всеукраїнського реєстру, а інформація про це буде розповсюджена в соціальних мережах та на сайті Асоціації «COIK».

5 кроків як долучитися до програми «Чиста лікарня безпечна для пацієнта»

Подання заявки. Слід перш за все подати заявку на участь на сайті soic.in.ua. На головній сторінці сайту є спеціальна вкладка «Замовити гігієнічний аудит». Інший спосіб для подання заявки – наша сторінка у Facebook «Асоціація "Служба організації інфекційного контролю"». Для швидшого набору у рядку пошуку можна ввести @soic.ukraine та залишити повідомлення.

Візит нашого фахівця. Гігієнічні аудити наших фахівців є безкоштовними. Наш експерт проводить огляд відділення, розмовляє з медичним персоналом та робить розрахунок першочергового рекомандованого оснащення кабінетів засобами додаткової гігієни.

Серія лекцій. Для отримання сертифікату відділення лікарні повинні виконати всі умови аудиту, а персонал – прослухати курс лекцій.

Вручення сертифікату. Тепер планові перевірки будуть відбуватися через рік після вручення сертифікату, а потім кожні два роки.

Внесення до реєстру. Останнім кроком є внесення медичного закладу до Всеукраїнського реєстру. Дуже важливо, що програма «Чиста лікарня» регламентується наказами МОЗ України та доказовою медициною.

7 ФАКТІВ ПРО АНТИСЕПТИКИ, ЯКИХ ВИ МОЖЕТЕ НЕ ЗНАТИ

Від початку пандемії коронавірусу антисептики стали постійними мешканцями наших портфелів, сумок та навіть кишень. Усі знають: вони допоможуть знешкодити мікроби, яких торкаємось. Та й взагалі, антисептик - звичайна річ, про яку знають усі без винятку. Хіба можуть існувати факти про цей засіб, які здивують пересічну людину? Просто зараз можемо перевірити цю теорію. Адже у стат-

ті ми зібрали 7 неочевидних фактів про засоби дезінфекції.
1. Антисептик знищує мікроби, але не очищує руки.

Він у жодному разі не зможе замінити миття рук з милом. Тобто якщо ваші руки помітно забруднені або жирні, то дезінфікуючий засіб не зможе видалити шкідливі хімічні речовини: пестициди та важкі метали. Тому не забувайте про миття рук кілька разів на

день, особливо перед їжею. Це має стати щоденним ритуалом для кожного, хто піклується про власне здоров'я.

2. У деяких ситуаціях антисептик перевершує мило та воду.

Це стосується випадків, коли ви контактуєте з хворими або відвідуєте медичний заклад, де ви потенційно могли б зіткнутися зі збудниками різноманітних захворювань. Тоді,

після візиту, перш за все, потрібно використати антисептичний засіб для рук. Адже ні вода, ні мило не допоможуть застерегти себе від інфекцій та вірусів.

3. Не всі антисептики однакові.

І не всі вони достатньо ефективні проти збудників вірусів. Завжди дивіться на склад засобу, а не на привабливу упаковку. Щоб знищити більшість хвороботворних мікробів, рекомендуємо використовувати дезінфікуючий засіб для рук, що містить 60-80% спирту.

4. Антисептичні спреї, які не зареєстровані як дезінфікуючий засіб, не можна застосовувати для дезінфекції рук та поверхонь.

Навіть велика кількість таких засобів не буде ефективною проти хвороботворних мікробів, інфекцій та вірусів. Тож краще одразу обрати якісний засіб та застерегти себе та близьких від небезпеки.

5. Антисептики можуть бути небезпечними.

Якщо їх використовувати не за призначенням. Тому слідкуйте, щоб жоден дезінфікуючий засіб не потрапив всередину організму. Їх заборонено куштувати чи додавати до їжі. Важливо пояснити дію антисептиків дітям, адже вони люблять експериментувати.

6. Саморобні дезінфікуючі засоби - не завжди ефективні.

Та більше, їхня дія може завдати негативних наслідків організму. Якщо антисептик зробити неправильно, можна спровокувати, наприклад, опіки шкіри. Тому краще залишити цю справу професіоналам.

7. Правила використання антисептиків. Просто пшикнути на руки - недостатньо для дезінфікуючого ефекту.

Насправді потрібно:

– нанести рекомендовану кількість засобу (мінімум 3 мл) на долоню. Обов'язково переконайтесь, що її достатньо, щоб покрити всю поверх-

ню рук;

– розподілити антисептичний засіб по всій поверхні рук, згідно схеми обробки рук в 6 етапів, звертаючи особливу увагу на кінчики пальців;

– втирати, поки шкіра повністю не висохне — це займе 30 секунд.

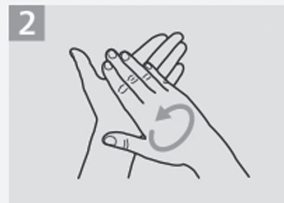
Пам'ятайте, що будь-які засоби дезінфекції можуть бути ефективними тільки за умови їхнього правильного використання. Так само, будь-які антисептики можуть стати потенційно небезпечними, якщо не дотримуватися рекомендацій лікарів.

ЯК ПРОВОДИТИ ГІГІЄНІЧНУ АНТИСЕПТИКУ РУК?

🕒 Тривалість процедури 20-30 секунд

1. Налийте препарат в долоню, складену човником

2. Потріть одну долоню об іншу

3. Правую долоню розітріть тильну поверхню лівої кисті, переплітаючи пальці і навпаки

4. Переплетіть пальці, розтираючи долонню долонню

5. З'єднайте пальці в «замок», тильною стороною зігнутих пальців розтирайте долоню іншої руки

6. Обхопіть великий палець лівої

7. Рухом по колу в напрямку вперед назад зімкнутими пальцями правої руки потріть

8. Руки безпечні та чисті після того як висохли

*ПРИМІТКА: дотримуватися заходів щодо забезпечення гігієни рук потрібно в усіх зазначених моментах незалежно від того, використовуєте Ви рукавички чи ні

World Health Organization

МАСКИ І НАУКА: ОСТАННІ ВІДКРИТТЯ

За період пандемії люди настільки звикли до захисних масок, що зараз вже майже не уявляють без них життя. Та мало хто знає, що вони - це не просто засіб захисту, а постійний об'єкт досліджень, які мають на меті покращити рівень цього захисту. Погляньмо на останні відкриття, які здійснили науковці щодо захисних масок.

Маски, що діагностують COVID-19

Науковці винайшли одноразові датчики, які можуть виявити коронавірус на диханні пацієнта. Про це свідчить дослідження, проведене в Nature Biotechnology.

Датчики працюють завдяки технології, що використовує кластеризовані регулярно переміщені короткі паліндромні повтори (CRISPR). Система працюватиме так: носії натискають кнопку на масці і протягом 90 хвилин отримують інформацію про те, чи виявлена ГРВІ-CoV-2 на їхньому диханні.

Як основу для винаходу науковці використали своє попереднє дослідження, яке призвело до створення паперової діагностички вірусів Ебола та Зіка. Це працює на основі ліофілізованих клітинних апаратів. Біологічна функція, що активується водою, відкриває вірус ГРВІ-CoV-2, визначає ген, що кодує спайк, а потім виявляє та повідомляє про будь-які фрагменти гена спайку за допомогою CRISPR. Дослідники подали заявку на патент і сподіваються співпрацювати з компанією для подальшого розвитку датчиків.

Якщо погано прилягає: вдвічі більші ризики

Такий висновок зробили науковці Коледжу інженерних та прикладних наук Університету Цинциннаті у співпраці з відділом прикладної механіки FDA. "Зазвичай медичні маски невеликих розмірів виготовляють за параметрами кавказьких чоловіків. Тож розмір для жінки підібрати складно", - каже Beau Wangtrakuldee, кандидат технічних наук.

Щоб зрозуміти, чи насправді це так, науковці застосували комп'ютерну томографію трьох масок для обличчя різного розміру, які були прикріплені до трьох різних манекенів. Потім створили 3D-модель автоматизованого проектування за допомогою КТ, яка показала проміжки між маскою та манекеном. Щоб визначити відносний ризик зараження для кожної маски, обчислили також швидкість потоку повітря через проміжки. Результати дослідження показали, що аерозольний транспорт через зазори між маскою та манекенами варіюється від 30% до 95%. Найбільше витікання повітря - навколо носа.

Нановолокна, майже на 100% ефективні проти коронавірусів

Фільтр, виготовлений із полімерних нанониток, може захоплювати до 99,9% аерозолів коронавірусу. Це з'ясували науковці Каліфорнійського університету в Ріверсайді у співпраці з Університетом Джорджа Вашингтона.

Фахівці направили високу електричну напругу через краплю рідкого фтористого полівінілідену для прядіння ниток діаметром близько 300 нанометрів і створили нановолокнений фільтр. Ця техніка відома як електровіджим. Вона - дешевий спосіб масового виробництва фільтрів для засобів індивідуального захисту та систем фільтрації повітря.

Результати дослідження показали, що бавовняна маска та шийка видаляють від 45% до 73% аерозолів, а хірургічна маска - близько 98%. Нановолокнений фільтр видалив майже всі аерозолі коронавірусу - близько 99,9%.

Маски N95 можна використовувати повторно 25 разів

Про це розповідає доктор медичних наук, лікар-інфекціоніст Крістіна Єн. Вона та інші медичні працівники штату Массачусетс провели відповідне дослідження. В експерименті брали участь 7 людей, оснащених масками N95. Маски дезінфікували 25 разів у генераторі VHP.

Після кожного циклу проводили перевірку пломби респіраторів, а кожні 10 циклів робили якісне тестування на придатність.

Висновок дослідження такий: переробка VHP не зменшує ефективності респіраторів. Швидкість фільтрації залишається вищою 95% стандартної фільтрації для респіраторів N95, навіть через 25 циклів поточної обробки.

Фото: Міка Баймейстер (Unsplash)

МЕДИЧНИЙ ГОРОСКОП на осінь 2021 рік

Овен

Для вас осінь 2021 року складеться вдало. Головне - встигати приділяти увагу всім запланованим справам. Тільки пам'ятайте: щоб не потрібно було випробовувати сучасну медицину на собі, тепло вдягайтеся та проводьте профілактику вірусних захворювань.

Телець

Будьте уважні, адже цієї осені будь-яка дрібниця може вивести з ладу дороге лікарське обладнання. Головне - не дозволяйте цим дрібницям вивести вас із себе. Пам'ятайте, що від вірусів вас зможе захистити медична маска, а від несприятливих життєвих обставин - терплячість та критичне мислення.

Близнюки

Осінь - саме час покращити свої професійні вміння. Навчіться позитивно сприймати конфліктних пацієнтів; глибоко дихати, якщо результати їхніх аналізів не дуже втішають, та менше жестикулювати, коли п'єте каву в лікарському халаті. Пам'ятайте, що бути хорошим лікарем означає бути хорошою людиною.

Рак

Скільки разів ви усміхнетеся протягом осені, стільки пацієнтів зможете вилікувати. Усі ваші професійні задуми реалізуйте дуже швидко. Але не забувайте, що наполегливість - це хороша риса характеру для лікаря, а вміння залишати час на відпочинок - ще одна хороша риса.

Лев

Щоб отримати бажаний результат, до вашої буденності треба додати трохи більше роботи і віри в себе. Пам'ятайте, що яким би сучасним не було медичне обладнання, воно не допомагатиме пацієнтам без хорошого лікаря. Тому ваше головне завдання цієї осені - взяти це обладнання на себе.

Діва

Спробуйте знайти баланс між фізичними та духовними потребами. Осінь - саме час згадати, що аналізувати та обстежувати можна не тільки стан пацієнтів, але і свій. Схоже, зірки підказують вам взяти відпустку та добре перепочити. Ви це заслужили.

Терези

Цієї осені на вас чекає велике творче натхнення. Спробуйте додати його до вашої роботи та трішки розважитись. Ранкова усмішка пацієнтам, допомога новим колегам-лікарям та вдосконалення професійних навичок точно додадуть вам гарного настрою та великий плюс до карми.

Скорпіон

Ви дуже добре вмієте працювати самотійно. Але ця осінь - ваша можливість вдосконалитись та спробувати себе у ролі командного гравця. Крім того, погодьтесь, ефектніше виглядає, якщо коридором впевнено йде команда лікарів у білих халатах, аніж якщо лікар крокує один.

Стрілець

Восени на вас чекатимуть лікарські атракціони: то палати будуть переповнені пацієнтами, то вам буде навіть самотньо від пустих приміщень. Головне пам'ятайте, що втома від роботи завжди приємніша, якщо ваші пацієнти здорові та задоволені лікуванням.

Козеріг

Ваша кар'єра - це дуже важливо, але вона - не головне у житті. Знімайте лікарський халат бодай ввечері, щоб перепочити. Усі хвороби світу вилікувати, на жаль, неможливо. Але можливо запобігти симптомам вашої перевтоми. Тому піклуйтеся не тільки про здоров'я ваших пацієнтів, але і про своє.

Водолій

Ваше головне завдання цієї осені - підтримувати хороші стосунки не тільки з пацієнтами та колегами, але і з вашими близькими. Не давайте їм приводу для сварок. Пам'ятайте: вдень ви лікар, а після роботи - чудовий співрозмовник, друг або знайомий. Шукайте баланс.

Риби

Осінь потішить вас хорошим фінансовим становищем. Але стабільність у цій галузі передбачає постійний стрес у професійній. Тому намагайтесь не зважати на зовнішні фактори, які сприятимуть негативним емоціям, наприклад, на вислови конфліктних пацієнтів. Ваша кар'єра у ваших руках.

On-line розрахунок системи гігієни для вашого закладу

За допомогою on-line калькулятора ви зможете швидко здійснити обрахунок для вашого підрозділу щодо забезпечення системи гігієни:

Крок 1

відскануйте
QR-код

Крок 2

заповніть форму у
калькуляторі на сайті
soic.in.ua

Крок 3

отримайте пропозицію
по оснащенню та
збережіть файл

soic.in.ua/calc

Суспільно-громадська
медична газета
Асоціації «СОІК»
«Чиста правда»

Засновники – творчий колектив редакції та Асоціація
«Служба організації інфекційного контролю».
Видається з 1 вересня 2013 року як додаток
до газети «Медсестра Галичини».
Реєстраційне свідоцтво ЛВ №672
Від 6.12.2004 р.

Спілкування з автором – тільки на сторінках газети.
Відповідальність за зміст матеріалів та реклами не-
суть автори та рекламодавці.
При передруку посилання на газету «Чиста правда»
обов'язкове.
Позиція редакції може не співпадати з авторською.